

Электрон санлы имзаның абзаллықлары

 [Betti PDF ta'rizde ju'klep ali'w \(56 Kb\)](#) [Versiyasi'](#) [Betti doc ta'rizde ju'klep ali'w \(56 KB\)](#)

Күнделikli жумыслар санлы платформаға көшер екан, виртуал тармақта еркин хәм қәўипсиз, исенимли хәрекетлениў, шахсты тастыйықлаўхәм процесслерди әмелге асырыў ушын хәр бир адамға электрон санлы имза керек болады.

Атап айтқанда, бүгинги нызамшылық талапларына көре, электрон санлы имза болмаған жағдайда мәмлекетлик уйымлардың мәмлекетлик интерактив хызметлеринен, сондай-ақ, бирден-бир интерактив мәмлекетлик хызметлер порталында көрсетилетуғын хызметлерден пайдаланып болмайды. Мәселен, қандай да бир мәмлекетлик мәкемеге арза, мүрәжат, усыныс жиберилушын да сиз шахсыңызды тастыйықлаутуғын, өз-ара исенимли бирге ислесиўди тәмийинлейтуғын электрон санлы имзаға ийе болыўыңыз керек болады.

Өзбекстан Республикасының «Физикалықхәм юридикалық шахслардың мүрәжатлары ҳаққында»ғы Нызамына муўапық, мүрәжатлардың аўызеки, жазба ямаса электрон түрлери бар. Арзалар, усыныслар хәм шағымлар мүрәжатлардың түрлери есапланады. Мүрәжатлар, олардың формасы хәм түрине қарамастан, бирдей әҳмийетке ийе болады.

Электрон санлы имза мәмлекетлик мәкемелер менен өз-ара мүнәсибетлерди орнатыўда физикалықхәм юридикалық шахсларға электрон ис-хәрекетлерди тастыйықлаушын зәрүр болатуғын, жуўапкер мәмлекетлик уйым тәрәпинен усынылған электрон санлы имза жабық гилтиниң ийесин идентификациялау имканиятын береді. Бул имза жәрдемінде электрон хўжетлер ямаса мүрәжатларды аралықтан турып имзалау мүмкин.

Электрон санлы имза бу өз қолы менен қойылған имзаның жетилискен электрон көриниси есапланады.

Өзбекстан Республикасының «Электрон санлы имза ҳаққында»ғы Нызамында электрон хўжеттеги электрон санлы имза қағаз хўжетке қолда өзи қойған имза менен бирдей әҳмийетке ийе екенлиги кепилленген.

Электрон имза арқалы сиз ўақтыңызды тежеген ҳалда электрон хўжетлерге қол қойыўыңыз хәм үйден яки мәкемеден шықпастан қлеген ўақытта интернет тармағы арқалы мәмлекетлик хызметлерден пайдаланыўыңызға болады. Мәселен, электрон санлы имза жәрдемінде бүгинги күнде бирден-бир интерактив мәмлекетлик хызметлер порталы арқалы көрсетилип атырған барлық хызметлерден пайдаланыў мүмкин.

Электрон санлы имза гилтлериниң сертификатлары юридикалықхәм физикалық шахслардың мүрәжатлары бойынша бериледи. Мүрәжат еткен шахс электрон санлы имза гилтиниң сертификатын алыў ушын қлеген Мәмлекетлик хызметлер орайына мүрәжат етиўи мүмкин. Бундай сертификатларды берилушын физикалықхәм юридикалық шахслардан ең кем айлық ис ҳақының10 проценти муғдарында жыйым өндириледи, нызам хўжетлеринде электрон санлы имза гилтлериниң сертификатларын бийпул алыў нәзерде тутылған жағдайлар буған кирмейди.

Төлемди Click хәм UPAY төлем системалары арқалы онлайн әмелге асырыўға да болады.

Электрон санлы имза гилтиниң сертификатын алыў ушын электрон санлы имза жабық гилтиниң ийеси Мәмлекетлик хызметлер орайына электрон санлы имза гилтлерин хәм оның сертификатын электрон хўжет түринде жазып қойыўхәм сақлаушын USB қурылмаларын (ямаса Compact дисклерин) алып барыўы керек болады.

Соны еслетип өтиў керек, USB (Compact дисклер) қурылмаларға жазып алынған электрон санлы имза гилтлерин компьютерге жалғап пайдаланыўда сыртқы фактор (вирус)лардан қорғаған ҳалда ислетилиўи керек. Болмаса ол жарамсыз ҳалға келеди.

Электрон санлы имза гилтиниң сертификаты жойтылған жағдайда Мәмлекетлик хызметлер орайына сертификаттың дубликатын берилушын мүрәжат етиўи мүмкин.

Жуўмақластырып айтқанда, электрон санлы имза халыққа хызмет көрсетиўдиң сапасы хәм тезлигин арттыратуғынына гүман жоқ.

Мәмлекетлик хызметлер агентлиги Қарақалпақстан Республикасы басқармасы